

Webinar
**Een speelvriendelijke omgeving:
wat hebben kinderen nodig?**

Info

Contactgegevens sprekers:

- Peter Dekeyser
Expert Speelkansen, speelse publieke ruimte, kwaliteit en veiligheid van speelruimte bij Kind en Samenleving
www.kindensamenleving.be
E-mail: pdekeyser@k-s.be
- Tom Severijns
Diensthoofd vrije tijd, lokaal bestuur Arendonk
E-mail: tom.severijns@arendonk.be
- Simon Vantomme
Projectleider sport, jeugd & evenementen, Stad Herentals
E-mail: simon.vantomme@herentals.be

Contactgegevens organisator:

- Logo Kempen (Hanne Ketelslagers en Ruth Lembrechts)
www.logokempen.be
E-mail: info@logokempen.be
Projectwebsite: www.gezondepubliekeruimte.be

Presentaties studiedag:

- <https://logokempen.be/content/gezonde-publieke-ruimte-4>

Vragen en antwoorden

Zijn er voorbeelden van speeltoestellen die niet aan de normen voldoen maar wel voldoende veilig zijn (voor de controleur)?

Antwoord (door Peter Dekeyser, Kind en Samenleving):

- Hangt soms van controleur af. Wetgeving laat toe dat je een andere of geen controleur neemt. De wetgeving vraagt een risicoanalyse om in te schatten of het voldoende veilig is.
- Voorbeelden zijn contextgebonden:

- Bv. Tak van boom in vrije ruimte boven schommel: wijkt af van de norm. Maar is er een verhoogd risico? Bleek van niet: geen effect op aard of kans op een eventueel probleem.
- Bv. Rotsblok met palen om kampen op te bouwen. Voor een rotsblok zijn er geen normen, toch is de kans groot dat het van een voldoende veiligheidsniveau is.

Zijn er voorbeelden van visies?

Antwoord (door Peter Dekeyser, Kind en Samenleving):

- Een visie is niet altijd even zorgvuldig uitgeschreven, niet altijd evident.
- Bv. Skaten: hoe gecentraliseerd zien we dit, moet er in elk deeldorp een skatevoorziening komen?
- Bv. Belang van schoolomgevingen binnen speelruimteplan.
- Bedoeling is om de visies concreet en tastbaar te maken voor de lokale context.

Bij nieuwe verkavelingen wordt er bij aankoop van bouwgrond een bijdrage gevraagd voor openbaar terrein. In onze gemeente verwachten deze inwoners dan ook vaak een inrichting met speeltoestellen, waardoor er eigenlijk heel veel van deze pleintjes zijn. Hoe kan je dit patroon doorbreken?

Antwoord (door Peter Dekeyser, Kind en Samenleving):

- Laat weten aan de bevolking welke modellen/visie van speelruimte je voor ogen hebt. Ook bij participatietrajecten kan je de uitgangspunten (verschillende typologieën) meegeven.
- De middelen hoeven niet noodzakelijk op die specifieke plek ingezet te worden, wanneer die onstrategisch gelegen is. Bv. speelkansen (speelbos, speeltuin) in de buurt: middelen in een pot steken om voor breder beleid in te zetten en te kunnen gebruiken voor dat speelbos of die speeltuin.
- Kinderen laten deelnemen aan proces van ontwikkeling: kans groot dat ze kiezen voor avontuurlijke, natuurlijke elementen ipv klassieke toestellen.
 - Tip: niet vragen ‘welke dingen wil je?’ maar wel ‘hoe wil je spelen?, hoe speel jij graag?’.

Zowel Geel als Turnhout heeft een studie gemaakt rond kindvriendelijke publieke ruimte en/of speelweefsel

Toelichting (door Kobe Vercauteren (Stad Turnhout) en Peter Dekeyser (Kind en Samenleving)):

- Kadert niet binnen het label ‘Kindvriendelijke Stad’, maar sluit er uiteraard mooi bij aan.
- In Turnhout werd dit samen met Kind en Samenleving opgemaakt. Ook link met mobiliteit (kinderen autonoom op pad).
 - Het voorbeeld van Herentals dat later aan bod komt is deels geïnspireerd op dat van Turnhout.
- Geel: goed voorbeeld om met veel gehuchten en wijken aan de slag te gaan.

Klopt het dat de veiligheidsnormen voor scholen wel strenger zijn dan voor gemeentelijke speelruimten?

Antwoord (door Peter Dekeyser, Kind en Samenleving):

- Nee, er is één wetgeving.
- Een uitbater, inrichter, burgemeester, ... mag wel strenger zijn. Bv. scholen die autobanden verbieden (terwijl het in principe volgens de wet - onder voorwaarden - mag).

Hoe verwerk je voorwaarden (over veiligheid, normen, type speelweefsel...) in het bestek voor ontwerpers?

Deze vraag kwam niet aan bod tijdens het webinar, maar werd nadien voorgelegd aan Peter Dekeyser.

Antwoord (door Peter Dekeyser, Kind en Samenleving):

- Bij een opdrachtformulering is het altijd aangewezen om de nodige inrichtingscriteria te beschrijven voor de ontwerper. Op die manier vermijd je dat een ontwerper een voorstel kan indienen dat niet meer is dan een verzameling speeltoestellen (uitrusting) op een valbrekende bodem.
 - o Inrichtingscriteria zullen uitspraken doen over relatie met de onmiddellijke omgeving, zonering van het terrein, types spelvormen, grondwerken, groenvoorziening, (en ook over uitrusting, maar het is duidelijk dat dit slechts één aspect is), ... Het geheel moet worden gedefinieerd als een landschappelijke benadering.

En dan m.b.t. veiligheidswetgeving:

- Een (nieuw of substantieel vernieuwd) speelterrein dient volgens de wetgeving 'speelterrinen' een controle te krijgen alvorens het terrein ter beschikking mag worden gesteld aan gebruikers. Een soort ingebruikstelling (al staat deze specifieke term niet in de wetgeving). Daarbij moeten niet enkel de geïnstalleerde toestellen worden gecontroleerd, maar ook het 'speellandschap' zelf en alle constructies die zich daarin bevinden.
 - o Deze inspectie mag worden uitgevoerd door de uitbater zelf. Maar natuurlijk is het vanzelfsprekend dat veel uitbaters zich hierbij zullen laten bijstaan. M.a.w. ze huren iemand in om dat voor hen te doen.
 - o Er zijn geen 'bevoegde' controleurs voor deze inspecties. Hier dient gevraagd naar hun ervaring m.b.t. risicoanalyses (opgepast -> die ervaring vereist méér dan kennis van speeltoestellennormen!)
- M.b.t. een ontwerp kan deze controle worden inbegrepen in de ontwerpopdracht. Dat betekent dat bij de oplevering het terrein moet worden aangeboden met een positieve risicoanalyse (het rapport van de controle stelt dan dat er geen onaanvaardbare risico's aanwezig zijn). Vanaf dat moment mag het terrein worden aangeboden aan gebruikers.

Trekt het vlegelpad zowel jongens als meisjes aan? De stoere egel komt misschien wat jongensachtig over, maar ik heb er geen idee van of dat meisjes eventueel minder zou aantrekken

Antwoord (door Tom Severijns, lokaal bestuur Arendonk):

- Nog geen zicht op. Tijdens de loop van het proces en ook nu werden hier geen opmerkingen over gegeven. Hopelijk vinden de meisjes het ook een toffe (vl)egel :)

Aanvulling (door Jo Kuypers, lokaal bestuur Dessel):

- Het uithangbord van het Paggaderpad is een meisje en trekt toch ook jongens aan.

Met nieuwe projectontwikkelingen wijzingen zaken vaak. Wordt het speelruimteplan telkens aangepast?

Antwoord (door Simon Vantomme, Stad Herentals):

- Bij bv. een nieuwe verkaveling wordt het speelruimteplan mee naar de ontwikkelaar gestuurd om noden aan te geven.
- Soms loop je wel achter de feiten aan. Wanneer er al een plan voor een verkaveling is, toch proberen nog aanpassingen te vragen aan ontwikkelaar (bv. een knip toch doorvoeren).

Buiten het inhoudelijke ... hoe heb je ervoor gezorgd dat alle betrokken diensten "goesting" hadden om mee na te denken, mee uit te werken. Hoe heb je draagvlak gekregen?

Antwoord (door Simon Vantomme, Stad Herentals):

- Een geluk dat heel wat collega's er al wat mee bezig waren en enthousiast zijn.
- Belangrijk voor draagvlak was een dag met Kind en Samenleving die ter plaatse het verhaal zijn komen vertellen aan de collega's. Voordeel is dat je dan direct over concrete situaties in Herentals kon praten.
- Rol als jeugdconsulent: trekker, maar af en toe ook duwer om collega's te blijven stimuleren ermee bezig te zijn.

Aanvulling (door Kobe Vercauteren, Stad Turnhout):

- Nog een belangrijk argument: kindvriendelijke publieke ruimte = kwalitatieve publieke ruimte voor iedereen.